ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оцінювання повсякденного функціонування»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо оцінювання повсякденного функціонування» (далі – проєкт акта) розроблений з метою удосконалення процесів оцінювання повсякденного функціонування особи, приведення їх у відповідність до вимог законодавства та встановлення чітких та об'єктивних критеріїв інвалідності.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акта

З 1 січня 2025 року розпочався новий процес оцінювання повсякденного функціонування особи, який був розроблений на заміну старій та неефективній системі медико-соціальної експертизи.

Нова система оцінювання повсякденного функціонування особи забезпечила прозорість усіх процесів, пов'язаних з встановленням інвалідності та мінімізацію корупційних ризиків; цифровізацію та централізацію даних; передачу інформації про встановлену інвалідність до інших уповноважених органів (Мінсоц, Пенсійний Фонд, ТЦК СП); зручність для пацієнтів (депаперизація, можливість вибору місця проведення оцінювання, електронна черга, відповідні вимоги до закладів охорони здоров'я та приміщень, в яких проводиться оцінювання, отримання інформації про час проведення оцінювання, інформування про результати проведення оцінювання і т.д.).

Однак, під час впровадження та реалізації нових процесів виникла необхідність в їх удосконаленні та приведенні у відповідність до чинних вимог законодавства. Зокрема, потребують удосконалення процеси оцінювання осіб, які перебувають за кордоном, оскарження та перевірки обґрунтованості рішень експертних команд та медико-соціальних експертних комісій; інформування осіб, оцінювання повсякденного функціонування яких проводиться, територіальних органів ПФУ, ТЦК та СП про результати розгляду скарг та перевірки обґрунтованості рішень; визначення підстав для проведення повторного оцінювання під час розгляду скарг та перевірки обґрунтованості рішень, розширення функціоналу для медичних реєстраторів.

У зв'язку з надходженням пропозицій від центральних органів виконавчої влади щодо необхідності уточнення причин інвалідності, перелічених у пункті 23 Порядку проведення оцінювання повсякденного функціонування, затвердженого постановою Кабінету міністрів України від 15 листопада 2024 року № 1338, потребують коригування дані щодо причин інвалідності. Порядок також

доповнюється довідником співставлення рішень військово-лікарських, медичних (військово-лікарських), лікарсько-експертних комісії та причин інвалідності, що встановлюються на підставі таких рішень для більш зручного та коректного визначення причин інвалідності експертними командами.

Для уникнення додаткових незручностей, які виникають у військовослужбовців, які не були вчасно направлені на оцінювання повсякденного функціонування особи, виникла необхідність надати можливість начальникам медичних служб військових частин направляти на оцінювання військовослужбовців, які пройшли військово-лікарську експертизу і відповідають критеріям направлення на проведення оцінювання, але не були направлені головами військово-лікарських комісій.

Проєктом також виключається функція експертних команд щодо направлення до стаціонарного інтернатного закладу соціального захисту осіб з інвалідністю, адже форма стороннього догляду має визначатися під час комплексної експертизи в соціальній сфері на підставі рішення експертної команди про потребу особи з інвалідністю в сторонньому догляді відповідно до Закону України «Про соціальні послуги». Також виключається функція експертної команди щодо продовження термінів тимчасової непрацездатності, адже причини тимчасової непрацездатності не завжди можуть бути пов'язані із станом здоров'я особи, за яким встановлюється інвалідність. Саме тому потребу в продовженні тимчасової непрацездатності повинен визначати лікуючий лікар, а не експертна команда, яка встановлює наявність обмежень життєдіяльності у особи.

З метою об'єктивізації та конкретизації критеріїв встановлення інвалідності виникла необхідність затвердження додатку до критеріїв встановлення інвалідності у новій редакції.

З метою врегулювання питання щодо відстрочки від мобілізації для осіб, в яких закінчився строк, на який встановлено інвалідність, та яким не менше ніж за місяць до завершення такого строку сформовано направлення на проведення повторного оцінювання повсякденного функціонування особи, пропонується право на відстрочку від призову на військову службу під час мобілізації, на особливий період продовжити до прийняття експертною командою рішення щодо продовження або непродовження строку, на який встановлено інвалідність.

В статті 69^1 Закону України "Основи законодавства України про охорону здоров'я" визначено, що знеособлена інформація про результати оцінювання повсякденного функціонування особи повинна оприлюднюватися у відкритих машиночитаних форматах на Єдиному державному веб-порталі відкритих даних. У зв'язку з цим вникла необхідність внесення змін до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835, в частині оприлюднення

знеособленої агрегованої інформації про результати оцінювання повсякденного функціонування особи.

3. Основні положення проекту акта

Проєктом акта пропонується внести зміни:

до постанови Кабінету Міністрів України від 15 листопада 2024 р. № 1338 «Деякі питання запровадження оцінювання повсякденного функціонування особи»;

до Порядку проведення призову громадян на військову службу під час мобілізації, на особливий період, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 16 травня 2024 р. № 560 в частині врегулювання питання щодо відстрочки від мобілізації для осіб, в яких закінчився строк, на який встановлено інвалідність, та яким не менше ніж за місяць до завершення такого строку сформовано направлення на проведення повторного оцінювання повсякденного функціонування особи;

до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2015 р. № 835, в частині оприлюднення знеособленої агрегованої інформації про результати оцінювання повсякденного функціонування особи.

4. Правові аспекти

У даній сфері суспільних відносин діють такі нормативно-правові акти:

Основи законодавства України про охорону здоров’я;

Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні»;

Закон України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію».

Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні».

5. Фінансово-економічне обґрунтування законопроєкту

Реалізація проєкту акта не потребує фінансування з державного бюджету та/або місцевих бюджетів.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проєкт акта потребує проведення публічних консультацій.

Проєкт акта не потребує застосування регуляторних процедур, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», оскільки не містить норм регуляторного характеру.

Проєкт акта стосується прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, тому потребує погодження з уповноваженими

представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування чи відповідних органів місцевого самоврядування.

Проєкт акта не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, соціально-трудової сфери, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнських об'єднань організацій роботодавців, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проєкт акта не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності, тому не потребує розгляду Науковим комітетом Національної ради з питань розвитку науки і технологій.

Проєкт акта потребує погодження з Міністерством фінансів України, Міністерством економіки, довкілля та сільського господарства України, Міністерством соціальної політики, сім'ї та єдності України, Міністерством цифрової трансформації України, Міністерством оборони України, Міністерством внутрішніх справ України, Державною службою України з надзвичайних ситуацій, Міністерством освіти і науки України, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, громадською спілкою «Всеукраїнське громадське об'єднання «Національна асамблея людей з інвалідністю України», Національною службою здоров'я України, Міністерством у справах ветеранів України, Пенсійним фондом України, Службою безпеки України, Управлінням державної охорони України, Державною прикордонною службою України, Державною службою спеціального зв'язку та захисту інформації України, Службою зовнішньої розвідки України, Національною поліцією України, Бюро економічної безпеки України, Національним антикорупційним бюро України, Державним бюро розслідувань України, Офісом Генерального прокурора України, обласними та Київською міською державними (військовими) адміністраціями.

Проєкт акта потребує проведення правової експертизи Міністерством юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції, прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод, впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією, створюють підстави для дискримінації.

Проєкт акта потребує направлення до Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Проєкт акта потребує направлення до Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів України для проведення експертизи на відповідність зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції, у тому числі міжнародно-правовим, та праву Європейського Союзу (acquis ЄС).

Громадська антикорупційна, громадська антидискримінаційна та громадська гендерно-правова експертизи не проводилися.

8. Прогноз результатів

Реалізація проєкту акта не матиме впливу на ринкове середовище, забезпечення захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання, громадян і держави; розвиток регіонів, підвищення чи зниження спроможності територіальних громад; ринок праці, рівень зайнятості населення; громадське здоров'я, покращення чи погіршення стану здоров'я населення або його окремих груп; екологію та навколишнє природне середовище, обсяг природних ресурсів, рівень забруднення атмосферного повітря, води, земель, зокрема забруднення утвореними відходами, інші суспільні відносини.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін:

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акта на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Громадяни	Позитивний	об'єктивізація критерів встановлення інвалідності та удосконалення процесів оскарження рішень експертних команд
Держава	Позитивний	удосконалення процесів оцінювання повсякденного функціонування особи та приведення у відповідність до вимог законодавства

Міністр охорони здоров'я України **Віктор ЛЯШКО**

«_____»_____2026 р.